№ 90 11 მაისი, ხუთშაბათი 1866–1878 11 მაისი, ხუთშაბათი № 90

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათ

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერგეევის ქუჩაზე, ივ. ამირაღოვის სახლში, № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერგეევის ქუჩაზე, ივ. ამირაღოვის სახლებში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тиф. инсъ. Въ редакцію газ. „Дроэба".

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: დიდი ასოებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციცერითი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ტელეგრამმები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

პარიჟი, 9 მაისს. აქაური რუსის კონსული კუმანი პეტერბურღში წავიდა; ის დაესწრება კონგრესზე გორჩაკოვის სოვეტნიკად ანუ რუსეთის მეორე დანდობილ პირად.

კაირი, (ეგვიპტე), 9 მაისს. ინგლისის ოთხი ხომალდი, რომელზედაც ინდოეთის ჯარები სხედან, სუეცის არხში შემოვიდნენ; ერთი ხომალდი კარანტინმა გააჩერა, რადგან ხოლერით ავათმყოფი იყო ზედ.

ვენა, 9 მაისს. „Polit. Corresp."-ში იწერებიან ბუხარესტიდამ: რუსეთის ჯარის მეთერთმეტე კორპუსი ბულგარიაში წავიდა.

პეტერბურღი, 10 მაისს. სპარსეთის შაჰს ხვალ მოელიან.

სტამბოლჩი, 8 მაისს. ახლად მოსულ რუსის ელმა ლობანოვ-როსტოვსკიმ უთხრა აქ მცხოვრებ რუსებს, რომ, თუმცა საქმე ძნელს მდგომარეობაში არისო, მაგრამ მორიგების იმედი ჯერ კიდევ არ გამქრალაო.

ბერლინი, 8 მაისს. გრაფ შუვალოვს დღეს თ. ბისმარკის მოადგილესთან ბიულოვთან ჰქონდა ლაპარაკი; შემდეგ ის დიდ ხანს ელაპარაკა გერმანიის იმპერატორს ვილჰელმს.

ლონდონი, 8 მაისს. გაზეთს „Times"-ს მოუვიდა გუშინ სტამბოლიდამ შემდეგი დეპეშა: აქ მშვიდობიანების ჩამოგდების იმედი აღარა აქვთ. ახალ რუსის ელჩმა ლობანოვ-როსტოვსკიმ კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა.

საქართველო

დღიური

*** ამ მაისის 8-ს, გამოცხადებისა თანახმად, ტფილისის სადგილ-მამულო ბანკის სადგომში იყო კრება იმ ახალის საზოგადოების წევრთა, რომლის განზრახვა არის, რომ სწავლაში ხელი მოუმართონ ღარიბ თავად-აზნაურთა შვილებს. კრებაზე რუსულად და ქართულად წაიკითხეს საზოგადოების დამტკიცებული წესდება და შემდეგ ამოარჩიეს ამ საზოგადოების გამგე კომიტეტი; თავს-მჯდომარედ ამორჩეულ იქმნა თ. გ. რ. ერისთავი, იმის ამხანაგად კ. ქ. მამაცაშვილი, წევრებად: თ. დ. ავალიშვილი, თ. დ. ერისთავი, უფ. ი. გოგებაშვილი, ნ. ცხვედაძე, ვ. თულაშვილი და ლ. მღალაშვილი; სეკრეტრად უფ. ნ. ჟანანოვი.

*** ზოგიერთ ბაყლებმა უკვე დაიწყეს მკვახე ხილის გაყიდვა ქალაქში. რაღა თქმა უნდა, რომ ჩვენი სანიტარული კომიტეტები ამას მიაქცევენ ყურადღებას და ეცდებიან ეს ხალხის ჯანმთელობისათვის ძლიერ მავნებელი გარემოება მოსპონ.

*** ამას წინათ ჩვენს გაზეთში იყო გამოცხადებული, რომ კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებამ იმერეთში გაგზავნა კამისია იქაური მემამულის ლონგელის მამულის დასახედავად, სადაც ამბობდნენ, ფილოქსერა თუ რაღაც სხვა ავათმყოფობა გაჩნდა ვაზისაო.

ფელეტონი

კასპიდგან ტფილისამდინ

წყნარი, მოღრუბლული სალამო, წვიმაც სცრიდა, როცა ჩ.მოველ სოფლიდგან სტანციაში.

იმ დღეს კასპში ისეთი მხიარულობა იყო, რომ მგონი ამ სოფელს ძვირად შეხვდება ხოლმე: მომღერალი ბულბული თავის მეჭიანურე და მედაირეთი ამხიარულებდნენ საუკეთესო საზოგადოებას. ერთ ადგილს სადილი თავდებოდა, მეორე ადგილს ვახშამი მზადდებოდა. ეს ამბავი სულ ორ პატივცემულ და საყვარელ ახალ-დაქორწილებულ გვრიტებისთვის იყო. ამათ აცილებდნენ იქით, სადაც სანუგეშოთ მიელოდნენ.

თუმცა ცა არა თანაუგრძნობდა ამათ მხიარულებას, მაგრამ მთა და ბარი კი მშვენივრად მწვანე ხავერდისავით ყვავილებით შემკული ფეხ-ქვეშ ეფინებოდა და ახაროდა ამათ ბედნიერებას...

ასე დავტოვე კასპი, როცა ფოთის პოეზდი მოქრიალდა. ორ მინუტ შემდეგ ზარი მასამედ დარეკეს, შევედი ვაგონში და ადგილიდგანაც დავიძერით.

ორი ნაბიჯი რომ წავდგი დასაჯდომათ, ნაცნობი სახე დამხვდა და მომძახა:

— ოჰ, ს—ან გ—იჩ გაუმარჯოს.

— გაგიმარჯოს, ხიხო არტემიჩ! უპასუხე და მის წინ დავჯექი.

— აბა თუ რა ჩქარა მირბის; თქვა ხიხო არტემიჩმა და თან მკითხა—სად მიხვალო?

— სურამს! უპასუხე მე.

— ვა რა შვილი ხარ! შენც გინდა მე მომატყვილო! ეს ხომ ქალაქში მიდის?

პირველ წამს დავარწმუნე, რომ შესცვლია ვაგონი, მაგრამ გონებაზე მოვიდა და თქვა:

— ღმერთმანი ვაგონიდგან ფეხი არ გამიდგია, შენ ხუმრობ?

როცა გამეცინა, მაშინ ძლივს სული მოიბრუნა და გული დაიმშვიდა. შემდეგ გავაბით ლაპარაკი. სხვათა შორის ვკითხე სად ყოფილა.

— იმ ემე ოზურგეთში ვიყავი; სამშაბათი წამოვედი და დღეს შაფათი უკან მივალ. ყოჩალი არა ვარ! ჰამ საქმე გავაკეთე, ჰამ ჩქარა მივდივარ. ყველანი უკვირს, კონდუხტორები მეუბნებიან: ის ემე ფრინველი იყავიო, რომ ესე მალე ბრუნდებიო!

— რა საქმე გქონდა ოზურგეთში, ხიხო არტემიჩ?

— მახლას იყო რამ საქმე, რა ლოვკათ გავარიგე! ყველა დიდ კაცებთან ვიყავ, სუყველანი გაიხარეს: ნაში ხიხო არტემიჩ მობრძანდი, რაც გინდაო, ყველაფერი ვიქთო შენთვისაო და მართლაც ისეც ქნეს. ორ დღეზე ათასი თუმანი შევკარ, ჩავდე კანვერტში და ზედ დავაწერე: „ტიფლის, იელო ბლაღოროდიუ.... არა, იელო ვისუკუბლაღოროდიუ ხიხო არტემიჩუ ატ ხიხო არტემიჩა", და ფოჩტაში ჩავაგდე.

— მერე არ გეშინოდა იქით რომ მიდიოდი? ვკითხე მე.

— როგორ არ მეშინოდა, ტიფი არ

ეს კომისია დაბრუნდა ახლა იმერეთიდამ და დარწმუნდა, რომ იმერეთის ვაზს არავითარი ახალი ავათმყოფობა არა აქვს.

*** ქახეთიდამ გვატყობინებენ, რომ პირუტყვის ჭირი იქითკენ ჯერ კიდევ არ მოსპობილა. ამ გვარსავე ამბავს გვწერენ აგრეთვე იმერეთიდამაც.

*** თურ ოგორი სიძვირეა ამ ჟამად ბურიაში და განსაკრთრებით ქალაქს ოზურგეთში, ამის დასამკიცებელად გვწერენ, რომ ქათამი ამ ჟამად ოზურგეთში მანეთად და ხან ექვს აბაზათ ის ყიდებაო, ინდაურს კი სამ მანეთს ნაკლებ ვერ იშოვნითო; ამის და მსგავსად ყოველ გვარი ხორაგი გაძვირდაო.

*** დღევანდელს ნომერში დაბეჭდილის განცხადებიდამ შეიტყობთ, რომ მომავალ ორშაბათს მაისის 15-ს ქართული სცენის მოყვარენი წარმოდგენის გამართვას აპირებენ; თამაშობენ მოლერის სამ-მოქმედებიან კომედიას „ძალად ცოლის-შერთვევინებას“ და ანტონოვის ვოდევილს— „ტივით მოგზაურობა.“

ოსმის ამბები

ოსმის შემდეგ

უცხო ქვეყნის გაზეთებში იწერებიან, რომ შუმლის, ვარნის და ბათუმის დათმობის შესახებ, ჯერ რუსეთსა და ოსმალეთს შუა თანხმობა არ ჩამოვარდნილა და არც ჩამოვარდებაო, სანამ ნამდვილად არ შეიტყობენ—თუ რით გაათავებს საქმეს გრაფი შუვალოვი პეტერბურღში; მოგეხსენებათ, რომ შუვალოვს მიაქვს პეტერბუღში ინგლისის მოთხოვნილება; თუ რუსეთი დათანხმდა, მაშინ კონგრესსი შესდგება, თუ არა და, ამბობენ, ინგლისი დაუყოვნებლად ომს გამოუცხადებს რუსეთსაო.

ზოგიერთ გაზეთებს იმედი აქვთ, რომ საქმე მშვიდობიანად გათავდებაო; მაგრამ მომეტებული ნაწილი კი იმ ჰაზრისანი არიან, რომ ომი აუცილებელი არისო; ყველა იმის შესრულება, რასაც ინგლისი თხოულობს, რუსეთს არ შეუძლიანო.

—

სტამბოლელი კორრესპონდენტი ლონდონის გაზეთის „ტაიმსისა“ ამბობს, რომ ღენ. ტოტლებენი დაჰპირდა ოსმალებსაო, რომ თუ შუმლას, ვარნასა და ბათუმს დაცლით, ჩვენ ადრიანოპოლამდინ გავსწევთ ჩვენს ჯარს და ამას გარდა არზრუმსაც უკან დაგიბრუნებთო. მაგრამ ამ პირობაზე პეტერბურღში არ დათანხმებულან.

—

რუსულ გაზეთს „ახალ დროებაში“ სხვათა შორის შემდეგი ამბავია დაბეჭდილი ყაუსიდამ 18 აპრილს მიღებული:

„აქაური ოსმალოები როგორღაც უჩვეულებრივ მღელვარებაშა არიან ამ უკანასკნელ ღროს. ამ სამი დღის წინათ ჩვენმა (რუსის) პოლიციამ დაიჭირა ერთი ყუთი, რომელშიაც 10,000 თოფის-სროლა იყო ჩაწყობილი ღა რომელიც ოსმალოებს ღამე დასამალავად მიჰქონდათ. თითქმის მუდამ ღღე ხან ერთთან და ხან მეორესთანა გროვდებიან საიდუმლოთ აქაური მამადიანები და რაღაცაზე ლაპარაკობენ. ორი დღის წინათ ღენ. ბეიმანის საკვდილისა იმის ფანჯარაში ვილამაც ერთი დიდი ქვა შეისროლა.“

—

პეტერბურღელი კორრესპონდენტი ზემოხსენებულისავე გაზეთისა ამბობს, რომ ქრონშტატის ციხეში და საზოგადოთ ბალტიის ზღვისკენ რუსები გაცხარებით ემზადებიან საომრად, ციხეებს ამაგრებენ, სურსათს აგროვებენო და სხვ.

—

ვენის გაზეთს „პრესსში“ იწერებიან სტამბოლიდამ, რომ რუსებს თითქმის მუდამ კვარა ახალი ჯარები და ზარბაზიები მოუდით სან-სტეფანოშიო, ამ ქალაქის გარშემო ადგილებს იმაგრებენო და საზოგადოთ იქ დიდი მზადება არის ომისთვისაო.

საგაასო

პასუხი უ. ჯ. თუმანიშვილს *)

(დასასრული)

ქალაქს ბევრი ხარჯი აქვსო, ვალი მართებსო, ამბობს უ. თუმანიშვილი. კი, მაგრამ ქალაქს ასაღები ფულებიც ბევრი აქვს, მეტი ვალზე. არ შეუძლია გაისტუმროს ვალი ასაღებ ფულიდან? ქალაქის სამმართველო, აზნაურობის დეპუტატთ კრება და აზნაურობის ბანკი რომ ფულებს იხდიან წელიწადში სადგომებისათვის, ეს ფული განა არ შეადგენს კაი ძალი ფულის სარგებელს? ბარდა ამისა მეც ვიტყვი და სხვანიც დამეთანხმდებიან, რომ თუ ქუთაისში ზალა იქნა მოწყობილი, სადაც წარმოდგენების გამართვა შეიძლებოდეს, ზალას არამცა და არამც რეაას მანეთზე ნაკლები შემოსავალი არ ექნება წელი-

*) „დროება“ № № 88 89.

ყოფილიყო, მაგრამ მეც ხიტრულად მოვიქეცი: ერთი ვინმე შემხვდა და რომ არ იფიქროს მშიშარა ვარ, ყვავილიდგან მოვეყე. იქ ხომ ყვავილის ავათმყოფობა არ არის? მითხრა არაო. მაშ ის რაღაც ემე ტოფია, როგორღა არის? რომ შეეიტყე არაფერია მაშინ გული დავიმშვიდე.

— შენ ხომ ყვავილი გიხდია და დაჩენჩილი ხარ, მაგას რად ჰკითხამდი?

— მა პირში ეგ მამხვდა, ის რას გაიგებდა მიხდია თუ არა!

ეს ჩემი მობაასე იქნება ესე 45 წლისა, სახე ყვითელი და გძელი, თავი წოწოლა, შუბლ-მოკლე, ყბა მოგრეხილი, გძელი ცხვირი, პირ დაჩენჩილი, თვალებ მოგრეხილი, დიდრონი ყურები, დორბლიანი ტუჩები და შავი წვირი. ამასთან უშნო, უსიტყვ-პასუხო, ყოველ სულელურ სიტყვაზე მწვანე კბილებს გამოყრის და უშნოთ იცინის, ამის სიცილი სწორედ ეირის ყროყინს გავს. ამაზე დაუმიტე მისი სიბრიყვე და სისულელეც და წინ დაგხვდებათ ხახო არტემიჩი. თანაც საშინელი შურიანი, ძუნწი, ხარბი, ურიასავით დიდი სარგებლის ამღები, მუშის ფასის დამკლები, ცრუ და ტრაბახი.

— ბზა როგორი იყო? ჰკითხა ჩემ გვერდ მჯდომა მოგზაურმა.

— უჰ მაგას ნუღარ იტყვი, ცხენები მუცლამდის და გორგოლაჭები თვალებამდის იფლებოდნენ ტალახში. მაგრამ სტანციებში რა მამაძაღლები არიან ის სტაროსტები: ერთ სტანციაში მითხრეს: ლოშადი ნეტუო. ასე რატო არ დაუყვარე, ფეხები დაუბრაგუნე და ასეთი სიტყვები მივარტყი: პაზავი სმატრიტელმეთქი, რომ შიშისაგან წელქვეით დაიფხანა.

— აბა თუ, ხიხო არტემიჩ, შენც სუსხი ენა გქონია, ისე მიგირტყამს, რომ სიმწარისაგან დაუფხანია. როგორ მოგეწონა ოზურგეთი? ვკითხე მე.

— ბიჭო, რა ლამაზი ქალები ყოფილან და ბიჭებიც რომ ქალებს გვანან, ისეთი კარგები არიან.

— ხიხო არტემიჩ, იქ არ იყავი, სადაც ჩვენი ჯარები არიან?

— როგორ არა, იქ მუხა ესაძეზე. როცა წაველი, ყაზახის პოლკონიკმა მითხრა: ახარ, მარტო ვერ გაგიშვებ, რომ ტყვედ წაგიღონ, შენი გულისთვინ ორი ფაშა უნდა მივცეთ. ერთი ყაზახი მამცა, მე წინ მივდივარ, ის უკან მამდევს, უკან, გესმის. ერთიც ენახოთ მიველით, ჩასავები ჩახ-ჩუხ ათამაშებენ თოფებ და მეჭიმებიან; მეც ვიფიქრე: მოდი დიდკაცათ ვაჩვენებ ჩემ თავს და სულ ჩესტი ვაძლევდი...

ამ ლაპარაკში დროც გავიდა და მიუახლოვდით მცხეთას იქით ხიდსა. მაშინისტმა დააკივლა ლოკომიტივი და შეუმოკლა სიარული. ხიხო არტემიჩმა იკითხა: რა ამბავიაო? მე გავეხუმრე, ხიდი ჩაწყვეტაა აპირებს და მისთვის ნელა მივდივართ. რაც რომ ამან პირჯვარი იწერა და იძახა: „ეოლოორმი ქეზი ასტუაც!“ სათვალავი არა აქვს.

წადში წარმომდგენებისაგან. წარმომდგენებს ხომ დიდი მნიშვნელობა ექნება ზნეობითათ საზოგადოებაზე.

კერძო პირებისთვის თუ კია შესაძლო ააშენონ თავის მიწაზე, ჩვენ რომ სახლზე ვლაპარაკობთ, იმასთანა იმ პირობით, დიდის ვადით, ერთი ორმოცი წლით, შეეკრან ბანკი და ქალაქი სადგომების ქირაობაში, რატომ აზნაურობის ბანკსა და ქალაქს არ შეუძლია ამისთანა სახლის აშენება? კერძო პირები თუ კი სარგებლობას ჰხედვენ ამაში, ქალაქს და ბანკს რა დაუშავებია? თუ სულელები არიან ის კერძო პირები? არა, არ არიან სულელები. იმათ თქვენ უფრო კარგათ იცნობთ, ვიდრე მე.

უ. თუმანიშვილის ჰაზრით, მე ვფიქრობ, ვითომ იმ შვიდ კაცს, რომელნიც ნახსენები იყვნენ ჩემს კორრესპონდენციაში, არ გააჩნიათ ქუთაისში არავითარი მამული, რომ ისინი არიან უშვილ-ძირონი და უცხო ქვეყნის შთამომავალნი. არ გიკვირს, მკითხველო, საიდან გამოიყვანა ეს ჰაზრი უ. თუმანიშვილმა? მთქვი მე რამე, რომ მათ მამული არ აქვსთ ქუთაისში, რომ ისინი უცხო ქვეყნის შთამომავალნი არიანო? მამულსა და შვილ-ძირიანობას არ შევხებივარ მე. მაგრამ ეს კია: თავის მამულისადმი (ე. ი. თავის საკუთრებისადმი) მიზიდულება ბევრს რასმე აქნევინებს კაცს და გადააბიჯებინებს ამ წრეს, სადაც საზოგადოებრივ კითხვებს ალაგი არ აქვს. უცხო ქვეყნები მე კი არ ვუწოდე იმათ; მე ვამბობდი, რომ თვითონ ისინი უწოდებენ ასე თავის თავს, რომ ისინი გასკუპულნი ბრძანდებიან განზედ და ქართველობასა და თავიანთ შუა ჰსდებენ ჩინეთის კედლათ სიტყვას „ფრანგი". ეს უკანასკნელი სიტყვა ჩემი შეთხზული ხომ არაა? ყოველმა კაცმა იცის. რელიგიურ განსხვავებას მე არ ვსთვლი ისეთ მიზეზათ, რომელმაც ადამიანებს ერთი-მეორესთან გონიერი ცხოვრება და მოქმედება მოუშალოს თუ ეს ადამიანები გონიერებია. რელიგია სინიდისის საქმეა, და მე ვფიქრობ სამს ქართველს: ერთს მართლმადიდებელს, მეორეს მაჰმადიანს და მესამეს კათოლიკეს, შეუძლიან კარგათ იცხოვრონ ერთათ და იქონიონ ერთი საზოგადო ინტერესი საზოგადო მამულისადმი, თუ ვიწრო გზას არ დაადგებიან. მაგრამ როცა ბაბილონის ენათარეულება მოჰხთება სიტყვებში, როცა სიტყვები „ქართველი", „მაჰმადიანი" და „ფრანგი" უჰაზროთ ტრიალს დაიწყებენ, ცუდია განსაკუთრებით ისეთ საზოგადოებაში, რომელთა წევრების უმეტესობა ცოტათ გახსნილია და უმცირესობა, რომელსაც საქმის გამგებათ მიაჩნიათ თავი, არ ჰსცდილობს თავის მოძმენი, თუ თანამორწმუნენი ცრუ სიტყვებს ააშოროს და თვალი აუხილოს. სიტყვა „ფრანგი" სულაც არ არის ნახმარი ამ ჰაზრით, რომ ვისიმე სარწმუნოებას შეურაცხყოფა მიეყენოს, ან ვისმე მოღალატობა დაჰსწამდეს. ეს ითქვა ზოგიერთ გვამთა გასკუპებულობისათვის. შეიძლება კაცმა ქვეყანას არ უღალატოს გარეშე მტრების პირ-და-პირ შემოყვანით, ხაზინის გაცარცვით, ქალაქის გადაწვით და მავნებელ ჰაზრების გავრცელებით, მაგრამ ის კი ადვილათ შესაძლებელია, რომ განზე გადგეს და ქვეყნის საჭირო საქმეს ყური არ ათხოვოს.

უ. თუმანიშვილი დესპოტობას მაბრალებს; ვითომ მე ვთხოულობდე, რომ თავისი ჰაზრი არავინ გამოსთქვას თავისუფლათ, თორემ გაზეთში დავუწერ და სხვ. მაგრამ მკითხველს კარგათ ახსოვდეს იქნება, რომ მე ჰაზრს კი არ უდგევარ წინ, უჰაზრობა ვახსენე. ყოველს შემთხვევაში, რასაკვირველია, ყოველს კაცს ნება აქვს ჰსთქვას, რაც უნდა, მაგრამ ყოველს კაცს, და არა ზოგიერთს. შეუძლია სხვას, რომ სხვა ჰსთქვან: ენას არავინ მოსჭრის. „სულელური თავმოყვარეობა" რათა ჰსთქვაო? როცა ვინმე წამომდგარა და ეწინააღმდეგება წინადათებას, რომელიც რამოდენიმეთ მაინც არის საფუძვლიანი, და თავის წინააღმდეგობას არა ვითარის საბუთით არ ამტკიცებს, რა დავუძახოთ ამისთანა მოქმედებას? პატიოსანი, ჭკვიანური, გენიოსური,? არ ივარგებს.

უფ. თუმანიშვილი ჰფიქრობს, ვითომ მე წინადადების შემტან ადამიანებს ვადარებდე ბუტემბერგთან და სტეფენსონთან, მაგრამ ესეც სიცრუვეა. არა მითქვამს-რა ამისთანა და არც მიფიქრია. როგორ გგონიათ, უ. თუმანიშვილო, მე რომ ვსთქვა, მაგალითათ, უ. პ. თუ-

---

პატარა სული რომ მოიბრუნა, შაჰის მოსვლის ამბების შეტყობა მოინდომა.

—ერთი მითხარით, შაჰი როგორ მობრძანდა და როგორ წაბძანდა? მეც უამბე ბევრი რამ მართალი, ბევრიც ჩვენი კინტოების გამოგონილი. თანაც უთხარი, რომ მისი რძალი საუკეთესო ლოჟაში იყო მიწვეული, დიდ-კაცის ცოლებთან ერთად იჯდა და ბალში შაჰის გასეირნების დროს სხვა დიდ-კაცის ცოლებთან ისიც წარუდგინეს; შაჰი დიდის პატივისცემით დაელაპარაკა. ეს რომ გაიგო, შურისგან სულ აინთო.

— კარგი თუ ეს ჩემი ცოლი არ იცის, თორემ ერთი ხათაბელას ამიტეხს, მოსვენება აღარ მექმება: რატო შაჰისთან არ წამიყვანეო! აბა მე რა მეშაჰიებოდა, როცა ათასების ანგარიში აქეთ მქონდა; ეს გამეშო და იქ წავსულიყავ? მახლას ეს დედაკაცები ვერაფრით გააძღობ...

— დედაკაცი კარგი რამ არის, ხიხო არტემიჩ, მეტად როცა ოქროს ქოჩრიან ბიჭს წინ გაგიგორებს, ამაზე კაი მოგება რა გინდა! უთხრა ჩემმა მეზობელმა.

— მოგება კი არა ზარალია. ეა ბებიაზე, დოხტორზე, ნათლობაზე ხარჯი, ეხლა ძიძასაც იჭერ თვეში ორ თუმნად და ერთიც ვნახოთ ხუთ-ექვს თვეზე კისერ ჩაჰკიდებს, თანაც გეჩხუბებიან, ყოჩაღი ვერა ხარო!..

ამაობაში მცხეთის იქით რომ ავათმყოფების ბარაკებია, დაუახლოვდით. ჩემმა მეზობელმა გაცინვით უთხრა: აქ უნდა სუთქი არ ჩაუშვათ გულში, თორემ ტიფი ჩაგვიძვრებაო. ამ საცოდავმაც ცხვირ და პირს ისე ხელი მოუჭირა და სული შეიგუბა, რომ გული კინაღამ შემოეყარა. მე თავი ველარ შევიმაგრე, გამეცინა,მიხვდა და წყრომით გვითხრა:— არა, ძმაო, თქვენთან ჯდომა ხათაბალაა, ისეთი ეშმაკები ყოფილხართ, სჯობს მოგშორდეთ.

ავჭალას რომ გამოვცილდით ფაეტონის შოვნაზე მოვყევით ფიქრს და ლაპარაკს—ვიშოვნით თუ არაო. ამ ხიხო არტემიჩმა თავის ჭკუის და მოხერხების ნიმუშად გვიამბო შემდეგი:

— ორშაბათ რომ კრუჟოკიდგან გამოველ, ფაეტონი იდგა კარებზედ, უთხარ: ხვალ რომ დილის ცხრის ნახევარზე მოხვიდე ჩემთან, წამიყვანო ჟელეზნი დოროგის სტანციაში, რა მოგცე? მთხოვა ორი მანეთი. მე ვაძლიე მანეთი; ბოლოს მანეთ ნახევრად გაურიგდი, ბეი მივე და კნიჟკა გამოვართვი. ეხლა მეუბნება: შენი სახლი რომ არ ვიციო? უთხარ, წამოდი გიჩვენებ და მოვიყვანე ჩემ სახლში სოლოლაკის სულ ბოლოს. მოსაყვან ფულს მთხოვს. „ვა, გიჟი ხარ, რად მოგცემ? მე ფეხით სეირნობა მინდოდა, შენი გულისთვის წამოველ, რომ გიჩვენო სახლი!" ესე ორი აბაზი შემრჩა და ვაგზალში წასვლა მანეთი და ორი შაური დამიჯდა.

ამასობაში მოველით თფილისში; მე და ჩემი თანამომგზავრე ჩავსხედით ფაეტონში; ხიხო არტემიჩმა კი დროგი იქირავა სხვებთან საამხანაკოთ და ისე წამოვიდა, თუმცა ფაეტონები იმ ღამეს ბლომად იყვნენ...

სტ. მ—ლი

მანიშეილმა ესა-და-ეს ჰაზრი წარმოსთქვა ქალაქის რჩევაში და სასარგებლო იყო-თქო, ნუთუ იქიდან ვინმე იმ ჰაზრს გამოიყვანს, რომ მე თქვენ, თქვენს წინადადებას ანუ ჰაზრს და მის საფუძვლიანობას ვადარებდეთ პალატაში მოლაპარაკე ბამბეტასთან, მის წინადადებასთან და მის წინადადების საფუძვლიანობასთან? რა წინადადება იყო ისეთი, რომ გუტენბერგობა ან სტეფენსონობა ყოფილიყო საჭირო? არც ძაღლების დაბაქვის წინადადებაა ისეთი, რომ მისი შემტანი, სტეფენსონთან და გაუტემბერგთან კი არა როტემბერგთან შევარდაო.

დასასრულ ვიტყვი ბანკის საზოგადოების საყურადღებოთ კიდევ იმას, რომ საზოგადო ზალის და ბანკის სადგომის მოპოებას ჯეროვანი ყურადღება მიაქციოს, საქმე წინ წაიგდოს, რომ სხვა-და-სხვა შემთხვევებში უანგარიშოთ არ დახარჯოს ფული, როგორც სამეფო სახლზე.

ა. ჭიჭინაძე

ქუთაისი 2 მაისს.

ნარევი

დარიგება

ბირჩევ, ყმაწვილო, ყოველთვის
ერიდო წითელ კაბასა:
გული დაგეწვის შენ მისთვის
და ველარ იზამ თმობასა!

—

ის შორიდამა გინათლებს
და მიგიტყუებს ნელათა,—
თვითონ სანთლათ იქცევა,
შენ გადაგაქცევს პეპლათა!

—

მაშინ უყურე შენს ყოფას:
ჯერ თავს ბრუდი დაგესხმება
და რომ გასწევ ეროგულობას,
ორივ ფრთები დაგეწვება!

მ. ჯორჯაძე

განცხადებანი

თფილისის ქალაქის გამგეობისაგან.

თფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოთ, რომ მომავალ ივნისის 1-ს, იმის თანდასწრებით იქნება მხოლოთ ერთხელ ვაჭრობა (ტორგი) მეტეხის და თფილისის საპყრობილოსათვის შეშის იჯარით მიცემაზედ.

(3—1)

15 მაისს, ორშაბათს,
თფილისის საზაფხულო თეატრში
ქართული სცენის მოყვარეთაგან წარმოდგენილი იქნება
„ძალად ცოლის-შერთვევინება
კომედია მოლიერისა
და
„ტივით მოგზაურობა“
ვოდევილი ანტონოვისა

ბილეთების ყიდვა შეიძლება თეტრის კასსირს უ. პეტროვსკისთან და წარმოდგენის დღეს თეატრის კასსაში.

შემოსავალი ამ წარმოდგენისა დანიშნულია ორი ახალგაზდა მოსწავლე ყმაწვილისათვის.

(3—1)

ახალი წიგნი

„ცოლი თუ გინდათ, ეს არის!“

ერთ-მოქმედებიანი ვოდევილი
ვ ა ს ი ლ ი ა ბ ა შ ი ძ ი ს ა

ისყიდება: თ ფ ი ლ ი ს შ ი—მართანოვის წიგნის მაღაზიაში.

ქ უ თ ა ი ს შ ი—ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში.

ყმაწვილ ქალს

ზედმიწევნით მცოდნეს ფრანცუზულის ენისას ჰსურს აძლიოს ამ ენის პრაქტიული და თეორიული **გაკვეთილები**. თუ საჭირო იქნება თანახმაა სოფელში ან სადმე სხვა ქალაქში წაჰყვეს მსურველს, ანუ თვით ქალაქში დადგეს ოჯახში. ადრესის შეტყობა „დროების“ რედაქციაში შეიძლება.

ტყავის ქარხანა თფილისში

დამოქნის ქუჩაზე, ბერძნის საყდრის პირ-და-პირ, სახლის № 22.

პატივი აქვს აცნობოს იმ პირთ, რომელნიც ტყავით ვაჭრობენ ანუ თავიანთთვის სასყიდლად ეძირებათ, რომ ამ **ქარხანაში კეთდება და მუდამ მოიპოვება დამზადებული ყოველგვარი ტყავი წაღებისთვის, უნაგირისა, კარეტის და ფაეტონებისა, ჩექმებისა ლანჩა და სხვ.**

ნარდათ (პარტიობით) ყიდვა ყველა ამ საქონლისა შეიძლება ქარხანის კანტორაში, სადაც მსურველს შეუძლიან აგრეთვე რა გვარი ტყავიც უნდა შეუკვეთოს და გაუკეთებენ. წვრილ-წვრილად ამ ქარხანის საქონელი ისყიდება მაღაზიაში, სიონის პირ-და-პირ.

(25—17)

იბეჭდება და მოკლე ხანში გამოვა

თამარ დედოფალი

ოთხ-მოქმედებიანი ტრაგედია
გადაკეთებული გრ. რჩეულოვის რომანიდგან—„თამარ საქართველოს ბატონიშვილი“
კ. მესხისაგან

(5—4)

რკ. გზა.	დილა.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი .	9	21	5	18				
მცხეთა. . .	10	11	6	27	-	68	-	38
გორი . .	11	58	9	43	2	40	1	33
ხაშური . .	1	29	11	57	3	92	2	18
სურამი. . .	1	44			4	42	2	46
ყვირილა .	5	49			5	81	3	23
რიონი. . .	6	47			6	75	3	75
სამტრედია .	7	41			7	73	4	29
ახ.-სენაკი .	—	—			8	57	4	76
ფოთი. . .	9	40			9	75	5	42
ფოთი . .	9	13						
ახ.-სენაკი.	—	—			1	18	-	66
სამტრედია.	11	16			2	6	1	14
რიონი . .	12	13			3	4	1	69
ყვირილა. .	1	18	ღამე		3	98	2	21
სურამი. . .	5	12	1	10	5	33	2	96
ხაშური . .	5	39	1	37	5	84	3	24
გორი . .	7	5	4	8	7	36	4	9
მცხეთა .	8	50	6	59	9	8	5	4
თფილისი .	9	31	7	56	9	75	5	42

ტელეგრაფი

ოცი სიტყვა თფილისიდამ:	მ.	კაპ
ქუთაისს, ფოთს . .	1	—
გორს, დუშეთს, სიღნაღს	-	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	—
პეტერბურგს, ვარშავას . .	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში.	3	50
ინგლისში.	3	75

ფოშტა

ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ.
ღია წიგნის	4
დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	8

მაზანდა

თფილისი, 10 მაისს.	მან	კაპ
ფქვ. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	1	70
ფქვილი წითელი . .	1	50
ქერი ფუთი . . .	1	40
ბამბა ერევნისა, ფუთი .	7	50
— ამერიკისა, ფუთი . .	8	50
გაპენტილი ბამბა ფუთი.	10	—
მატყლი თუშური ფთ.	6	60
—თარაქამისა ფთ. .	3	60
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	—
ქონი, ფუთი. . .	6	—
ქონის სანთელი ფუთი.	8	—
სტეარინის სანთელი, ფ.	13	20
ხორცი ძროხისა, ლიტ.	—	81
— ცხვრისა, ლიტრა .	—	81
სპირტი, ვედრო . .	5	20
შაქარი, ბროც. ფუთი .	8	30
— ფხვნილი ფუთი . .	6	20
ყავა გრგვალი, გირვ. .	—	70
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთ.	13	—
თამბაქო, საშუალო ფუთი	8	50

თფილისის სამკურნალო

ერევნის მაედანზე, წინამძღვროვის სახლებში.

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას გარდა, დილის 9—1 მდინ.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: ქიუჩარიანც—ხირურგი, გარალევიჩი—შინაგ. ავათმყ.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი შინაგ. ავათმყოფობის, რეიხი და გახუტონი—ბებიაობის თვალის.

ო თ ხ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი—შინაგანი ავათმყოფ., ბაკეტი—გულის და ნერვების ავათმყოფ.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი — შინაგანი ავათმყოფ. გავრინსკი—ქალის და ობრეხტი—კბილის.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს: ვერმიშევი—შინაგ. ავათმყოფ. გახუტოვი და ქიუჩარიანცი.

შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი შინაგანი ავათმყოფობის., რეიხი—თვალის ავათმყოფ. და ბაკიტი—გულის და ნერვების.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 10 Мая 1878 г. Типографія Меликова. გამომცემელი ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი.